

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ

ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 80

тел.: (057) 700-06-64, 700-06-79

e-mail: ndipzir@gmail.com

сайт: ndipzir.org.ua

вих. № 47 від 15.07.2022

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань освіти, науки та
інновацій
Сергію БАБАКУ**

Шановний пане Сергію!

Направляємо Вам проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо уточнення деяких положень відносно діяльності наукових установ», розроблений в межах фундаментальної теми НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України «Правові механізми нової науково-дослідницької інфраструктури».

Просимо Вас ознайомитися, підтримати законопроект та передати його відповідному суб'єкту права законодавчої ініціативи для подальшого розгляду у Верховній Раді України.

Авторський колектив: директор Інституту, к.ю.н., доц. Глібко С. В.;
учений секретар Інституту, к.ю.н. Любчич А.М.; к.ю.н., н.с. Огієнко І.В.

Додатки:

1. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо уточнення деяких положень відносно діяльності наукових установ» на 2 арк.

2. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо уточнення деяких положень відносно діяльності наукових установ» на 2 арк.

3. Порівняльна таблиця до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо уточнення деяких положень відносно діяльності наукових установ» на 2 арк.

З повагою,

**Директор Науково-дослідного
інституту правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України**

Сергій ГЛІБКО

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо уточнення деяких положень відносно діяльності наукових установ»

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Внести зміни до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність»:

1) частину 1 статті 7 викласти у наступній редакції:

«1. В Україні діють наукові установи державної, комунальної та приватної форм власності, які мають рівні права у здійсненні наукової, науково-технічної та інших видів діяльності.

Комунальні наукові установи утворюються у формі комунальних підприємств.

Наукова установа діє на підставі статуту чи іншого установчого документа, що визначається законом та затверджуються в установленому порядку.

Наукова установа є юридичною особою, яка здійснює непідприємницьку діяльність, відповідно до мети та завдань її створення. У випадках, передбачених законодавством або установчим документом, наукова установа має право здійснювати підприємницьку діяльність відповідно до статті 86 Цивільного кодексу України.

На період дії правового режиму надзвичайного, військового стану, карантину, обмежувальних протиепідемічних заходів збори уповноважених органів наукової установи з будь яких питань, в тому числі затвердження ними змін до установчих документів, можуть здійснюватися дистанційно з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Визначення виду, порядку і способу голосування при прийнятті будь-яких рішень, в тому числі шляхом відкритого голосування, приймається самостійно загальними зборами трудового колективу або іншим уповноваженим органом наукової установи.».

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

**Голова
Верховної Ради України**

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України

«Про внесення змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо уточнення деяких положень відносно діяльності наукових установ»

Зміст положення (норм) чинного законодавства	Зміст положення (норм) запропонованого проекту акту
Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність»	
<p>Стаття 7. Наукова установа</p> <p>1. В Україні діють наукові установи державної, комунальної та приватної форм власності, які мають рівні права у здійсненні наукової, науково-технічної та інших видів діяльності.</p> <p>Комунальні наукові установи утворюються у формі комунальних підприємств.</p> <p>Наукова установа діє на підставі статуту (положення) чи іншого установчого документа, що затверджуються в установленому порядку.</p> <p>Наукова установа є юридичною особою та може мати статус неприбуткової організації.</p> <p>.....</p>	<p>Стаття 7. Наукова установа</p> <p>1. В Україні діють наукові установи державної, комунальної та приватної форм власності, які мають рівні права у здійсненні наукової, науково-технічної та інших видів діяльності.</p> <p>Комунальні наукові установи утворюються у формі комунальних підприємств.</p> <p>Наукова установа діє на підставі статуту чи іншого установчого документа, що визначається законом та затверджуються в установленому порядку.</p> <p>Наукова установа є юридичною особою, яка здійснює непідприємницьку діяльність, відповідно до мети та завдань її створення. У випадках, передбачених законодавством або установчим документом, наукова установа має право здійснювати підприємницьку діяльність відповідно до статті 86 Цивільного кодексу України.</p> <p>На період дії правового режиму надзвичайного, військового стану, карантину, обмежувальних протиепідемічних заходів збори уповноважених органів наукової установи з будь яких питань, в тому числі затвердження ними змін до установчих документів,</p>

можуть здійснюватися дистанційно з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Визначення виду, порядку і способу голосування при прийнятті будь-яких рішень, в тому числі шляхом відкритого голосування, приймається самостійно загальними зборами трудового колективу або іншим уповноваженим органом наукової установи.

.....

Народний депутат України

_____ (посв. № _____)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну
діяльність» щодо уточнення деяких положень відносно діяльності
наукових установ»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проекту Закону

26.11.2015 року було прийнято Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Вказаним законом було значно модернізовано законодавче забезпечення сфери наукової і науково-технічної діяльності в Україні.

Однак чинна редакція закону потребує уточнень та доповнень, оскільки, відповідно до положень статті 83 Цивільного кодексу України юридичні особи можуть створюватися у формі товариств, установ та в інших формах, встановлених законом; визначення поняття установи наведено у частині 3 даної статті, згідно з якою установою є організація, створена однією або кількома особами (засновниками), які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання (виділення) їхнього майна для досягнення мети, визначеної засновниками, за рахунок цього майна. Також зазначено, що особливості правового статусу окремих видів установ встановлюються законом.

Аналіз положень глави 7 «Юридична особа» Цивільного кодексу України та у відповідності до частини 4 статті 83 Цивільного кодексу України, яка зазначає, що положення глави 7 «Юридична особа» Цивільного кодексу України застосовуються до всіх товариств та установ, якщо інші правила для окремих видів товариств або установ не встановлені законом, дає підстави для висновку, що дані положення поширюються і на наукові установи, визначення яких надано в Законі України «Про наукову та науково-технічну діяльність».

Згідно зі статтею 86 Цивільного кодексу України, непідприємницькі товариства (сільськогосподарські кооперативи та сільськогосподарські кооперативні об'єднання, що діють без мети одержання прибутку, інші кооперативи, крім виробничих, об'єднання громадян тощо) та установи можуть поряд зі своєю основною діяльністю здійснювати підприємницьку діяльність, якщо інше не встановлено законом і якщо ця діяльність відповідає меті, для якої вони були створені, та сприяє її досягненню.

Враховуючи викладене, пропонуємо внести зміни до статті 7 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» і надати визначення поняття наукової установи з урахуванням вищенаведених положень Цивільного кодексу України.

Крім цього події останніх років призвели до значних змін в багатьох сферах життя суспільства і потребували відповідного законодавчого

регулювання. В 2020 році, після запровадження карантинних обмежень, з метою ефективної протидії поширенню COVID-19, в законодавстві, шляхом внесення змін до Кодексу законів про працю України, були визначені поняття дистанційної (надомної) роботи, гнучкого режиму робочого часу і регламентовано правомірність застосування дистанційної роботи роботодавцями та працівниками.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», з 24 лютого 2022 року в Україні був введений військовий стан. Правові засади діяльності установ, організацій та підприємств, гарантії прав і свобод людини й громадянина, права і законні інтереси юридичних осіб в умовах воєнного стану визначаються Законом України від 12.05.2015 року «Про правовий режим воєнного стану».

Бойові дії на території України суттєво ускладнюють діяльність і належне функціонування наукових установ, працівники яких на сьогодні здебільшого переведені на дистанційну роботу, і серед таких неврегульованих питань, що потребують вирішення є питання можливості дистанційно вносити зміни до статуту та інших установчих документів наукової установи за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Для забезпечення реалізації принципів субсидіарності, відповідності міри впливу, ефективного поєднання централізації та децентралізації управління у науковій та науково-технічній діяльності, які передбачені в Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність», чинна редакція закону потребує уточнення та доповнення, що обумовлено реаліями сьогодення. Можливість дистанційного затвердження змін до статуту та інших установчих документів необхідно врегулювати шляхом внесення відповідних поправок до чинного нормативно-правового акту, що дозволить забезпечити безперебійну та ефективну роботу наукових установ, які зможуть дієво реагувати, і мінімізує наслідки обставин, що склалися. Принцип ефективного поєднання централізації та децентралізації управління у науковій та науково-технічній діяльності також реалізується в наданні можливості науковим установам самостійно визначати вид і спосіб голосування.

2. Цілі та завдання проекту Закону

Проект Закону спрямований на підвищення результативності та ефективності функціонування наукових установ в Україні та забезпечить можливість оперативного реагування на період дії правового режиму надзвичайного, військового стану, карантину, обмежувальних протиепідемічних заходів.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Проектом Закону вносяться зміни до статті 7 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», в якій пропонується внести зміни та доповнення щодо визначення поняття наукової установи з урахуванням положень глави 7 Цивільного кодексу України; передбачається можливість дистанційного затвердження змін до статуту та інших установчих документів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій; прийняття самостійного рішення загальними зборами трудового колективу або іншим уповноваженим органом наукової установи щодо виду, порядку і способу голосування.

4. Стан нормативно-правової бази у сфері правового регулювання

Нормативно-правовим актом у зазначеній сфері правового регулювання є Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України, Закони України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну експертизу».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень законопроекту не потребує видатків з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону

Прийняття відповідного проекту Закону дозволить підвищити результативність та ефективність функціонування наукових установ в Україні та забезпечить можливість оперативного реагування на період дії правового

режиму надзвичайного, військового стану, карантину, обмежувальних протиепідемічних заходів.

Народні депутати України

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань освіти, науки та інновацій

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-55, факс: 255-33-04, e-mail: kpo@v.rada.gov.ua

**Директору
Науково-дослідного інституту
правового забезпечення
інноваційного розвитку
Національної академії
правових наук України
Глібку С.В.**

(61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 80,
ndipzir@gmail.com)

Шановний Сергію Васильовичу!

У Комітеті з питань освіти, науки та інновацій отримано та розглянуто звернення від 15 липня 2022 року № 47 стосовно напрацьованого проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо уточнення деяких положень відносно діяльності наукових установ», розробленого в межах фундаментальної теми НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України «Правові механізми нової науково-дослідницької інфраструктури».

Інформуємо Вас, що пропозиції, викладені у зверненні, будуть взяті до уваги при подальшій законопроектній роботі та доведені до відома членів Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій.

**З повагою,
Голова Комітету**

Сергій Бабак

Тіран 2553170

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Бабак Сергій Віталійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000660C310092258F00
Дійсний до: 26.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-24/10-2022/120557 від 22.07.2022

969528